

**Vyjádření školitelky k dizertační práci
Katedra sociální práce FF UK**

AR 2022/2023

Jméno studentky: **PhDr. Eva DOHNALOVÁ**
Studijní program: Sociální práce

Název práce: **Role obcí v integrační politice ČR**

Školitelka: PhDr. Kateřina Šámalová, Ph.D.

Oponenti práce: doc. Mgr. et Mgr. Kateřina Mikulcová, Ph.D., doc. PhDr. Daniel Topinka, Ph.D.,

Předmětem zájmu doktorského studia Evy Dohnalové se stalo téma, které již po dlouhou dobu rezonuje současným sociálně politickým prostorem, a to nejen domácím a evropským. Je jím téma integrační politiky, které je zkoumáno, plně v souladu s principy subsidiarity a decentralizace, na úrovni místních obecních společenství. V kontextu současného dynamického geopolitického dění se volbou tohoto tématu doktorandka vydala na nelehkou cestu zkoumání, jehož vývoj nebylo možné do značné míry předvídat. Přesto se svého úkolu zhostila s vysokou mírou odbornosti a veškerou výzkumnickou poctivostí. Výstavba práce a její rozsah odpovídají nárokům kladeným na práci dizertační.

Klíčové koordináty bádání E. Dohnalové definuje hlavní výzkumný cíl práce, kterým bylo: *popsat a analyzovat přístupy vybraných šesti měst k integraci cizinců v rovině deklaratorní i realizační a současně reflektovat postoje politické a profesionální reprezentace měst vůči této cílové skupině.*

Stanovenému cíli odpovídá obsah dvou hlavních částí práce – teoretické a empirické. Teoretická konceptualizace tématu integrace je prezentována prostřednictvím třech objemných kapitol, pro které doktorandka zvolila jasný, věcný a výlučně odborný styl sdělování, jehož ambicí je poskytnout čtenářům maximálně solidní vhled do šíře a hloubky dosavadního poznání v předmětné oblasti. Primárně doktorandka věnuje pozornost tématu sociální integrace obecně, specificky pak pojednává o integračních politikách ve vztahu k cizincům, a to přímo ve vztahu k roli místních společenství v podpoře cizinců. Záhy pak čtenářům ve vší plasticitě přibližuje integrační politiky měst, které mají dlouhou imigrační historii, to znamená evropských měst, u nichž je vysoký předpoklad precizace opatření směřujících k podpoře cílových skupin cizinců. Na podkladě poctivé rešeršní práce identifikuje společné rysy integračních politik západoevropských měst, a to ve třech klíčových dimenzích.

Poslední, třetí kapitola teoretické části nakročuje k samotnému výzkumnému šetření, neb se zabývá podobou a fungováním domácí integrační politiky. Celá teoretická část práce svědčí o precizní analýze dílčích komponent jinak značně multivrstevného tématu. Již tak obsáhlý teoretický rámec by mohl být případně rozšířen o další oponentní teoretické přístupy, aby bylo patrné, na podkladě jakých argumentací doktorandka volí právě ta východiska, která popisuje ve své práci.

Předložené výzkumné šetření lze spravedlivě hodnotit jako robustní. Jeho páteří se stala hlavní výzkumná otázka, která hledá odpověď na to, jaký význam města přisuzují politice integrace cizinců a jak ji ve skutečnosti realizují. Tato široká otázka byla dále rozčleněna do tří navzájem provázaných výzkumných linií, které se rozpadají na další dílčí výzkumné otázky. Takto rozvržený výzkumný prostor je přehledný, dobře se v něm orientuje a jeví se současně pro danou oblast jako vyčerpávající. Provedení vlastní výzkumné studie předchází kvalitně zpracovaná rešerše dosavadních výzkumných akcí na daném tematickém prostoru. Je patrné, že s jejich obsahem je autorka výzkumu velice dobře seznámena a své individuální bádání jim přizpůsobuje.

Design předložené studie je kvalitativní směřující ke zpracování mnohonásobné případové studie. Klíčové tudíž byl správný, transparentní a funkční výběr zkoumaných jednotek. Těmi se stala města, která byla volena tak, aby vykazovala na základě aplikace výběrových kritérií (viz s. 75) co nejvyšší interindividuální odlišnost. Výsledkem se stal výzkumný vzorek složený ze šesti měst, která byla podrobena vlastnímu zkoumání.

V průběhu jednotlivých fází výzkumné studie postupovala doktorandka pečlivě, uvážlivě, logicky a předvídatelně. Adekvátně každé fázi svého projektu volila také techniky sběru dat a jejich analýzy. Polostrukturované rozhovory se staly základním zdrojem dat zjišťování odpovědí na formulované výzkumné otázky. Celkově bylo provedeno 47 polostrukturovaných rozhovorů.

Pomyslným vyvrcholením a nejvíce objemnou částí dizertační práce Evy Dohnalové je pátá kapitola, prezentující výsledky. I v této části práce jsou činěny předvídatelné kroky, které čtenáři významně usnadňují orientaci v textu a výsledcích. Základními koordinátami se staly již zmíněné výzkumné linie, ke kterým doktorandka přináší svá zjištění. Ta jsou opakovaně dokladována citacemi z jednotlivých rozhovorů, což vhodně dokresluje dosažené poznání.

Vyhodnocení sebraných dat přineslo množství aktuálních a dosud nepojmenovaných poznatků o tom, jaké vlivy (na straně migrantské populace, místních samospráv, národních politik aj.) působí na formování lokálních integračních politik a strategií, tedy i na pomyslné přiznávání integračního potenciálu a faktického či domnělého rizika sociálního ohrožení migrantů na daném území. Přínosnou je zejména optika, kterou na složitý problém doktorandka aplikuje.

Zabývá se totiž nejen tím, co může nevyhovující stav konzervovat, ale také poukazuje na to, jaké vlivy působí v lokálních společnostech podpůrně a proaktivně ve vztahu k místním politikám, resp. migrantské populaci a tématu samotnému. Zjištěná poznání doktorandka porovnává s aktuálním stavem vědeckého zkoumání.

Práce jako celek představuje zásadní hluboký introspektivní přínos k poznání stavu lokálních společností, jejich připravenosti a předpokladům čelit nárokům, které vyplývají z nutnosti zabezpečit podmínky pro důstojný život migrantských populací a poskytnout jim příležitosti pro smysluplnou integraci do přirozených sítí majoritního obyvatelstva.

Celkové zhodnocení práce:

Předložená dizertační práce E. Dohnalové poskytuje důkaz o její schopnosti osvojit si široká teoretická východiska oborových perspektiv sociální politiky a sociální práce. Ve způsobu provedení práce je zřejmé, že je schopna provádět komplexní teoretické konceptualizace a že ovládá pokročilou výzkumnou metodologii. Tu dovedně uplatňuje v designu a řešení explorativních výzkumných akcí. Je rovněž zřejmé, že na excelentní úrovni ovládá práci s informačními zdroji, jejichž obsah umí kriticky hodnotit a klást do vzájemných souvislostí.

E. Dohnalová má veškeré předpoklady k úspěšné obhajobě předložené podoby své dizertační práce.

PhDr. Kateřina Šámalová, Ph.D., *školitelka*

V Praze 8. června 2023